

Het invoeren van kleurringen bij ringgegevens

Lisenka de Vries

Omdat binnen het ringen van vogels ook steeds meer gebruik wordt gemaakt van kleurringen, is het belangrijk dat deze op een eenduidige en duidelijke manier in Griel worden genoteerd. Dit maakt de database met ringgegevens niet alleen vollediger en overzichtelijker, maar zorgt ook dat de uitwisseling tussen GRIEL en kleurring websites als geese.org, wadertrack.nl en submit.cr-birding.org soepeler gaat.

Andere merktekens worden altijd gebruikt in combinatie met een metalen ring. Kleurringen kunnen in GRIEL genoteerd worden door bij het invoeren van de ringgegevens de code bij de optie andere merktekens aan te passen. Deze staat standaard op ZZ (geen andere merktekens aanwezig), maar moet bij het gebruik van extra merktekens aangepast worden. Op het moment dat hier een andere code dan ZZ wordt gekozen, zullen er twee extra opties verschijnen: "andere merktekens code" en "andere merktekens detail". In deze velden kunt u informatie over de gebruikte kleurringen noteren.

Kleurringen kunnen in twee brede categorieën ingedeeld worden: gekleurde halsbanden en gekleurde pootringen. Binnen deze categorieën zijn er vele variaties, maar de code kan vaak op een soortgelijke manier worden beschreven. Belangrijk hierbij is dat merktekens in principe vanaf boven naar beneden en van links naar rechts worden afgelezen. Bij pootringen wordt, vanuit de vogel gezien, eerst de linker en dan de rechter poot genoteerd.

Verder wordt er in de codes met een standaard afkorting voor de kleuren gewerkt (tabel 1). Mocht er bij het ringen van deze regels afgeweken worden, dan moet dit bij "andere merktekens detail" worden aangegeven.

Halsbanden worden vooral gebruikt bij de grotere ganzen- en zwanensoorten. De metalen ring wordt ingevoerd zoals normaal. Bij andere merktekens wordt gekozen voor bijvoorbeeld CB (halsband toegevoegd). De inscriptie van de halsband kan vervolgens ingevoerd worden bij "andere merktekens code". De afkorting van de kleur van de halsband wordt ingevoerd bij "andere merktekens detail". Om aan te geven dat het gaat om een halsband wordt er voor de afkorting van de kleur een "N" vermeld (Figuur 1).

De meest gebruikte methode van kleurringen zijn pootringen, zowel met als zonder inscriptie. Door de grote verscheidenheid aan soorten en maten zijn ze inzetbaar voor vele soorten vogels, van kleine ganzen- en zwanensoorten tot meeuwen en sterns, roofvogels, watervogels, steltlopers en zangvogels als de huismus en de groenling.

Tabel 1: Internationaal afgesproken afkortingen voor kleuren op kleurmerktekens.

Kleur	Afkorting
Rood	R
Roze	C
Licht roze	K
Oranje	O
Geel	Y
Licht groen	L
Groen	G
Licht blauw	P
Blauw	B
Paars	V
Zwart	N
Wit	W
Grijs	S
Bruin	U
Metalen ring	M

Ringgegevens

Centrale	NLA: Arnhem VT [Netherlands] (NLA)	✓
Identificatie methode	A0: metalen ring	✓
Ringnummer	Ringnummer	?
Verificatie van metalen ring	0: ring NIET bevestigd door ringcentrale	✓
Metalen ring informatie	1: metalen ring toegevoegd, vogel was ong	✓
Andere merktekens	CB: halsband toegevoegd	✓
Andere merktekens code	Z25	✓
Andere merktekens detail	NG	✓

Figuur 1: ringgegevens van een vogel met een groene halsband met inscriptie Z25.

Een aantal soorten vogels wordt geringd met een gekleurde pootring met inscriptie aan beide poten. Bij het invoeren in Griel wordt de metalen ring als gebruikelijk ingevoerd. Bij "andere merktekens" wordt gekozen voor bijvoorbeeld BB (kleurring(en) of vlag(gen) toegevoegd). De code wordt vervolgens in "andere merktekens code" ingevuld. Hierbij wordt de volgende volgorde aangehouden:

Afkorting kleur linker ring - inscriptie linker ring - afkorting kleur rechter ring - inscriptie rechter ring.

Een vogel met aan de linkerpoot een blauwe ring met inscriptie "Y" en aan de rechterpoot een gele ring met inscriptie "7" wordt ingevoerd dus ingevoerd als BYG7.

Daarnaast worden er ook vogels geringd met een enkele gekleurde ring met inscriptie, waarbij het aantal karakters kan variëren. Om onderscheid te kunnen maken tussen vogels met één of twee kleurringen met inscriptie wordt er hier in de code gebruik gemaakt van een koppelteken (minteken (-)) tussen de afkorting van de kleur en de inscriptie.

Bij het invoeren in GRIEL wordt de metalen ring als gebruikelijk ingevoerd. Bij "andere merktekens" wordt gekozen voor bijvoorbeeld BB (kleurring(en) of vlag(gen) toegevoegd). De code wordt vervolgens in "andere merktekens code" ingevuld. Hierbij wordt eerst de afkorting van de kleur vermeld en vervolgens de inscriptie, van elkaar gescheiden door een minteken/koppelteken. Zo draagt een vogel met kleurring code W-E014 een witte ring met de inscriptie E014. De precieze positie van de ring kan eventueel bij "andere merktekens detail" worden ingevoerd.

In het kader van ring-MUS worden huismussen geringd met gekleurde ringen zonder inscriptie. Deze worden ook gebruikt voor enkele andere zangvogel- en steltloper soorten. Hiervoor krijgen de vogels, naast hun metalen ring, nog drie gekleurde ringetjes, zodat er aan elke poot twee ringen zitten. De ringen worden vanaf het lichaam richting de poot afgelezen, waarbij ook de positie van de metalen ring van belang is.

Om deze in te voeren in GRIEL moet wederom bij "andere merktekens" de code BB (kleurring(en) of vlag(gen) toegevoegd) worden gekozen. Bij "andere merktekens code" wordt de volgende volgorde van het noteren van de volgorde van de kleurcombinatie aangehouden:

Kleur linkerpoot boven - kleur linkerpoot onder - kleur rechterpoot boven - kleur rechterpoot onder.

Een huismus met aan de linkerpoot een rode kleurring met daaronder de metalen ring en aan de rechterpoot een blauwe kleurring met daaronder een gele kleurring wordt in Griel ingevoerd als RMBY.

Ringgegevens	
Centrale	NLA: Arnhem VT [Netherlands] (NLA) ✓
Identificatie methode	A0: metalen ring ✓
Ringnummer	Ringnummer ?
Verificatie van metalen ring	0: ring NIET bevestigd door ringcentrale ✓
Metalen ring informatie	1: metalen ring toegevoegd, vogel was ong ✓
Andere merktekens	BB: kleurring(en) of vlag(gen) toegevoegd ✓
Andere merktekens code	Pf-9T/O ✓
Andere merktekens detail	Details ?

Voor de waarnemers

Het grootste voordeel van het kleurringen van vogels is dat deze niet opnieuw gevangen hoeven te worden, maar dat ze van een afstand in het veld afgelezen en herkend kunnen worden. Hierdoor zijn er van gekleurringde vogels vaak veel waarnemingen. Deze waarnemingen kunnen niet in GRIEL ingevoerd worden, maar op websites die speciaal gericht zijn op bepaalde gekleurringde soorten. Uiteindelijk kunnen die waarnemingen weer aan GRIEL worden toegevoegd via export van

Figuur 2: ringgegevens van een vogel met links een lichtblauwe vlag met inscriptie 9T en rechts een oranje kleurring zonder inscriptie.

de gegevens vanuit de databases van de websites.

Waarnemingen van ganzen en zwanen kunnen ingevuld worden op: <http://www.geese.org>

Waarnemingen van huismussen (indien de ringer niet bekend is) kunnen ingevuld worden op: <https://vogeltrekstation.nl/nl/mus-met-kleurring-gezien>

Waarnemingen van scholeksters kunnen ingevuld worden op: www.wadertrack.nl

Waarnemingen van diverse soorten meeuwen, sterns, kieviten, meerkoeten, zeearenden en tal van andere soorten kunnen ingevuld worden op: <https://submit.cr-birding.org/>

Indien de door u waargenomen soort of kleurring niet op een van deze sites gemeld kan worden kunt u contact opnemen met de projectleider via: <http://crbirding.org/colourprojects>

Als laatste willen wij u graag wijzen op de BirdRing-app, gemaakt door Mario Huizinga. Met deze app kunt u gemakkelijk en snel in het veld waarnemingen vastleggen en uploaden naar de aangesloten websites (onder andere griel.nl voor metalen ringen afgelezen of gevonden in Nederland, geese.org, wadertrack.nl en submit.cr-birding.org). Meer informatie kunt u vinden op: <https://birdring.nl/>

Lisenka de Vries